

Главни и одговорни уредник
Мирко Васиљевић

Заменици главног и одговорног уредника
Небојна Јовановић
Мирослав Пауновић

Уредник
Вук Радовић

Редакција
Зоран Арсић, Радован Вукадиновић, Сања Данковић Степановић,
Милена Ђорђевић, Тајана Јевремовић Петровић, Љубишка Ковачевић,
Светислав Костић, Бранко Љубарна, Боса Ненадић, Наташа Петровић
Томић, Јелена Перовић, Душан Поповић, Мирјана Радовић, Драгана
Спијенчевић, Александар Ђирић

Међународни издавачки савет
Šime Ivanjko (Словенија), Горан Коевски (Македонија), Витомир
Поповић (БиХ – Република Српска), Марко Рајчевић (БиХ – Република
Српска), Драган Радовић (Црна Гора), Christa Jessel-Hoyer (Немачка),
Reiner Kulms (Немачка), Mike Falke (Немачка)

Секретар
Јелена Лепетић

Технички секретар
Светислав Јанковић

Радови у овом часопису подлежу анонимној рецензији преко
рецензента које одређује Редакција.

Радови који су објављени у земљи или иностранству, укључујући и
њихове преводе, прихватају се за објављивање само ако у конкретном
случају Редакција тако одлучи.

Издавач
УДРУЖЕЊЕ ПРАВНИКА У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ
Београд, Трг Николе Пашића 1/II
тел./факс: 3234-985
e-mail: udruzprp@eunet.rs
www.pravniciuprivredi.org.rs

Технички уредник
Јован Ђорђевић

Графичка припрема
Досије студио, Браће Недића 29, Београд

Изази ПЕРИОДИЧНО

Штампа
„Досије студио“, Београд

УДРУЖЕЊЕ ПРАВНИКА
У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ

ПРАВО И ПРИВРЕДА

Часопис за привредноправну теорију и праксу

UDK 347.7
ISSN 0354-3501

Београд
Година LIII

Број
7-9
2015

СТЕЧАЈНО ПРАВО

Др Душица ПАЛАЧКОВИЋ
редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу

ЛИЧНИ СТЕЧАЈ – ЦИЉЕВИ И НЕОПХОДНИ ИНСТРУМЕНТИ У РЕГУЛИСАЊУ

Резиме

Стечај над имовином insolventних физичких лица, који се односи како на лица која врше привредну делатност самостално (предузетници) тако и на оне који би се могли обухватити општим појмом потрошача постоји као правни инструмент у већини држава у свету, па и Европи. Без обзира на околности да се и ове две (по)врсте стечаја међусобно разликују, пре свега према циљевима повезаним уз доктрину „новог почетка“, који није идентичан за обе поменуће категорије, могуће је регулисати их јединственим законом. У раду су сумарно анализирани најважније карактеристике, односно предности и недостаци два основна модела која егзистирају уједно правно – англосаксонској и континентално-европској, односно један број решења у њиховим модальностима који су бројни, а који указују на тренд међусобног приближавања. На основу тога формулисане су извесне препоруке о којима би требало водити рачуна у регулисању ове материје, пре свега оне које се тичу примене адекватних процедурних и судских механизма.

Кључне речи: индивидуални стечај, уједно модели, препоруке за регулативу.

I Увод

Интензивирана законодавна активност на поновном увођењу тзв. личног, индивидуалног, односно стечаја физичких лица¹ као и чињеница да се малобројни домаћи аутори овом темом баве, оправдава анализирање и само неких његових аспеката. Ова подврста стечаја односи се на сва физичка лица, како она која учествују у привредној делатности (предузетници, трговци), тако и остала физичка лица (потрошачи). Модалитети регулисања који упоредно правно егзистирају различити су, као и национални приступи у оквиру истог основаног модела. Могло би се сасвим оправдано тврдити да је за грађане код нас, али, у великој мери и за домаћу стручну јавност стечај над имовином физичког лица ново решење, па је и анализирање низа дилема материјално правне и процесно правне природе оправдано полазећи од позитивних ефеката по дужника, његове повериоце и државу у целини, али, не занемарујући, при томе, недостатке који су препознати у пракси његове примене.

При томе, у овом кратком осврту на карактеристике модела индивидуалног стечаја над имовином физичког лица, пажња је усмерена првенствено личном стечају, односно стечају оних физичких лица која не обављају привредну делатност самостално (код нас предузетници, или трговци, нпр.), уз неопходно упоређење ова два вида које је последица низа сличних, али и дела решења која их разликују према важећим националним законодавствима. Лични стечај, коме је превасходно посвећен овај рад последњи је у редоследу увођења у националне правне системе што већ говори и о одређеним недоумицама и опасностима које његово прихватање прати.

II Разлози који оправдавају лични стечај

У Србији је, тренутно, блокирано преко 200.000 рачуна физичких лица, грађана.² То је, углавном, последица немогућности сервисирања кредитних обавеза³ и то, свакако, представља веома тежак проблем, али не само економски. Презадуженост условљава личне, али и породичне

1 Наиме, у Србији је још 1861. године донесен је Закон о стечајном поступку, који је предвиђао и тзв. грађански стечај.

2 У марту 2015. број презадужених грађана је био 213.983, видети на: <http://www.pressonline.rs>, 10.3.2015.

3 О повезаности раста броја потрошачких кредита и стечаја потрошача, David Moss, Gibbs Johnson, „The Rise of Consumer Bankruptcy: Evolution, Revolution, or Both?“, *American Bankruptcy Law Journal*, бр. 73, 1999, доступно на адреси: heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/ambank73&div=20&g_sent=1&collection=journals#333, 15.3.2015.

